

Datums											
LTV7 ēterā	Ētera laiks	Hronometrāža	Raidījums	Epizode	Auditorija	Tēma, atslēgvārds	Anotācija	Raidījums Replay.lv	Saistīts saturs Replay.lv		
3/23/20	9:00	26min	Vēstures skolotājs. Ekspedīcija laikā	1	Pamatskola/Vidusskola	Āraišu ezerpils	Pirmās ekspedīcijas laiks un vieta bija 9.gadsimta Āraišu ezerpils, kur satikās Skrundas vidusskolas un Rīgas Valsts vācu ģimnāzijas meitenes. Kā izvārit seno latgaļu putru, kā pagatavot traukus un kā nokļūt krastā? Vai tajā laikā bija rotallietas, kā latgaļi kāpa kokos un ar ko tirgojās. Meitenes ne tikai sacentās, bet arī viena komanda izvērtēja otru, piešķirot vēstures ekspedīcijām īpaši kaltas monētas.	https://replay.lsm.lv/lv/ieraksts/ltv/142916/vestures-skolotajs-ekspedicija-laika-1-serija			
3/24/20	9:00	26min	Vēstures skolotājs. Ekspedīcija laikā	2	Pamatskola/Vidusskola	Vikingi; kurši; Grobiņa	Jo senāka vēsture, jo dziļāk tā slēpjas zemē, akmenī vai ūdenī. Lai pētītu vikingu un kuršu dzīvi 7.-9.gs. Grobiņā, arheologi milimetru pa milimetram rokas dziļāk zemes kultūras slāni. Kā notiek šis aizraujošais process un ko interesantu zinātnieki atrod, devās pētīt raidījuma «Vēstures skolotājs» komanda – jaunieši no Salacgrīvas vidusskolas, Rīgas Kultūru vidusskolas un vēstures skolotājs Edgars Bērziņš. Kopā veicām 3 uzdevumus – pāri Liepājas ezeram kuršu laivās airējām 9 kilometrus, paši veidojām ceļu jostas un iemācījāmies gatavot arī istas lāpas, ar kurām veicām vēsturisku uguns rituālu.	https://replay.lsm.lv/lv/ieraksts/ltv/143452/vestures-skolotajs-ekspedicija-laika-2-serija			
3/25/20	9:00	26min	Vēstures skolotājs. Ekspedīcija laikā	3	Pamatskola/Vidusskola	Livonija; Turaida	13. gs. beigās, gandrīz pēc simts gadus ilgušām cīņām, krusta kara karotāji bija pakļāvuši tagadējo Latvijas teritoriju. Iekarotās zemes sāka dēvēt par Livoniju jeb Māras zemi. Lai pētītu, kā bruņinieki centās aizstāvēt savu zemi no iebrucējiem, uz Turaidas pili devās raidījuma «Vēstures skolotājs» komanda – jaunieši no Rīgas Kultūru vidusskolas, Rīgas Franču liceja, Valmieras tehnikuma, Valmieras Viestura vidusskolas un vēstures skolotājs Edgars Bērziņš. Arī 3.sērijā komandām bija jāveic 3 uzdevumi – ievērojot visus heraldikas likumus, jāizveido savs komandas ģerbonis un tas jānogādā pils galvenajā tornī, kopīgi jāpagatavo ķieģeļi pils mūra būvniecībai un jāpiedalās istā bruņinieku	https://replay.lsm.lv/lv/ieraksts/ltv/147804/vestures-skolotajs			
3/26/20	9:00	26min	Vēstures skolotājs. Ekspedīcija laikā	4	Pamatskola/Vidusskola	Hercogistes; Rundāles pils	Jau Livonijas kara laikā Latvijā teritorijā 16.gs. tika izveidotas Pārdaugavas un Kurzemes- Zemgales hercogistes. Septiņi no Kurzemes – Zemgales hercogiem bija no Ketleru dzimtas. Slavenākajam - Hercogam Jēkabam bija milzīgi kolonizācijas plāni, bet šoreiz, viesojoties Kurzemes – Zemgales hercogistes pārvaldes centrā Rundāles pilī, kuru izveidoja pirmais hercogs no Bīronu dzimtas – ERNSTS JOHANS BĪRONS, pētīsim to, kāda bija galma dzīve pilī. Raidījuma «Vēstures skolotājs» ekspedīcijā uz Rundāles pili devās jaunieši no Ernsta Glīka Alūksnes vidusskolas, Rudzātu vidusskolas un vēstures skolotājs Edgars Bērziņš. Arī 4.sērijā komandas veica 3 uzdevumus. Vispirms veicām orientēšanās sacensības, meklējot bērzus Rundāles pils dārzā, tad mēģinājām neapjukt, smaržojot aromātus hercogienes iemīļotos smaržu popūrijus un īstos rokoko tērpos dejojām menuetu Rundāles pils Baltajā zālē.	https://replay.lsm.lv/lv/ieraksts/ltv/144498/vestures-skolotajs-ekspedicija-laika			
3/27/20	9:00	26min	Vēstures skolotājs. Ekspedīcija laikā	5	Pamatskola/Vidusskola	Jaunlatvieši; Ainaži	Šoreiz vēstures skolotājs ceļos pie jaunlatviešiem uz Ainažiem un Salacgrīvu, lai kopā ar jauniešiem izzinātu jaunvārdu nozīmi Ainažu jūrskolā, kura oficiālu statusu ieguva jau 1867. gadā. Kopīgi jānoskaidro, kāpēc Ainažu jūrskolā ir pieminekļi kartupeļu maisam un, vai tikai viens krogus kautiņš izšķīra Ainažu palikšanu Latvijas teritorijā? Elejas vidusskolas, Andreja Upiša Skrīveru vidusskolas un Rīgas Tirdzniecības profesionālās vidusskolas jaunieši pārbaudīs savas prasmes, orientējoties ar kompasu un karti, kā arī mēģinot noķert burā vēju.	https://replay.lsm.lv/lv/ieraksts/ltv/145126/vestures-skolotajs-ekspedicija-laika-5-serija			

3/30/20	9:00	26min	Vēstures skolotājs. Ekspedīcija laikā	6	Pamatskola/V idusskola	Pirmais Pasaules karš	Pirmais Pasaules karš Latvijai atnesa milzu pārmaiņas. Un, protams, pati galvenā no tām – brīvas un neatkarīgas Latvijas valsts izveidošana. Par vienu no būtiskākajām atslēgām ceļā uz savu valsti tiek uzskatīta latviešu strēlnieku vienību izveidošana Krievijas armijas sastāvā. Uz laiku, kad strēlnieki veica savus pirmos varoņdarbus, aizstāvēt Latviju no vācu armijas uzbrukuma, tad arī būs mūsu sestā ekspedīcija. Skolēnu komandas no Plaviņu novada un Valmieras Valsts ģimnāzijām mēģinās pagatavot armijas šinēja prototipu, pierādīs savas iemaņas ievainoto glābšanā un iejutīsies frontes sakarnieku lomā, strādājot ar Morzes kodu un autentisku telegrāfa iekārtu.	https://replay.lsm.lv/lv/ieraksts/ltv/145668/vestures-skolotajs-ekspedicija-laika-6-serija	
3/31/20	9:00	26min	Vēstures skolotājs. Ekspedīcija laikā	7	Pamatskola/V idusskola	Agrārā reforma	Pirmais Pasaules karš pamatīgi bija izpostījis Latvijas zemes. No muižniekiem un baznīckungiem atsavinātā zeme bija nonākusi nesen nodibinātās Latvijas valsts īpašumā, bet trīs ceturtdaļas iedzīvotāju dzīvoja laukos un bija bezzemnieki. Bija laiks valsti veikt agrāro reformu. 11.decembrī, 19.30, raidījumā «Vēstures skolotājs» Edgars Bērziņš un divas jauniešu komandas dosies uz Latgali, kur agrārā reforma noritēja citādāk nekā citos Latvijas novados. Trīs šķietami vieglus uzdevumus – zemes mērīšanu, kartupeļu rakšanu un sviesta kuļšanu, veiks Jaunpils vidusskolas audzēkņi – Nikola Smeltere, Evita Prosoloviča, Kristaps Alčausks un komanda Nr.2 – Amanda Bizauska no Dobeles Valsts ģimnāzijas, Pauls Kristiāns Osipovs no Āgenskalna Valsts ģimnāzijas un Andis Poļaks no Madonas pilsētas vidusskolas.	https://replay.lsm.lv/lv/ieraksts/ltv/146274/vestures-skolotajs-ekspedicija-laika-7-serija	
4/1/20	9:00	26min	Vēstures skolotājs. Ekspedīcija laikā	8	Pamatskola/V idusskola	Atmoda & Barikādes	50 gadus Latvija bija okupēta, un piespiedu kārtā bijām ieguvuši 14 Padomju «māsas». Šāds komunālais dzīvoklis ilgāk vairs nevarēja pastāvēt, tāpēc Padomju savienībā pašā 80.gadu beigās sākās perestroikas laiks. Kamēr Mihails Gorbačovs runāja par demokrātiju un pārkārtošanos – Baltijas valstis bija gatavas kam daudz nozīmīgākam. Par atmodas laiku un barikādēm – pēdējā "Vēsture skolotājs" sērijā – 18.decembrī, 19.30, LTV1. Pēdējā ekspedīcijā, būvējot barikādes, dziedot dziesmas, cienājot ar tēju un apgūstot barikāžu laikā lietotos segvārdus, kopā ar vēstures skolotāju devās Edgars Briškis, Helēna Anna Bunka un Marats Almanis no Grobiņas ģimnāzijas un Madara Salnīte, Ance Millere un Emīlija Gustīne Zommere no Ērgļu vidusskolas.	https://replay.lsm.lv/lv/ieraksts/ltv/147770/vestures-skolotajs	Par Atmodu un VDK ietekmi tajā tapusi arī dokumentālā filma: https://replay.lsm.lv/lv/ieraksts/ltv/178749/ltv-dokumentala-filma-atmodas-labirinta-1-dala ; https://replay.lsm.lv/lv/ieraksts/ltv/178881/ltv-dokumentala-filma-atmodas-labirinta-2-dala
4/2/20	9:00	26min	Vēstures skolotājs. Neatkarības karš	1	Pamatskola/V idusskola	Oskars Kalpaks	12. septembrī divas jauniešu komandas – no Rūjienas vidusskolas un Ogres 1.vidusskolas - kopā ar skolotāju Edgaru Bērziņu tuvāk iepazīna izcilā karavadoņa Oskara Kalpaka dzīvi. Arī šogad komandas veica trīs uzdevumus. Vispirms, lai tuvāk uzzinātu par O.Kalpaka jaunības iemīļoto sporta veidu, notika īstas paukošanas sacensības, tad mēģinājām sagatavot latviešu karavīra pārtikas dienas devu un vēlāk forsējām upi.	https://replay.lsm.lv/lv/ieraksts/ltv/167377/vestures-skolotajs-neatkaribas-kars-1-serija	VĒL LTV attiecībā uz šo vēstures posmu ir dokumentālā filma par Valkas kongresu: https://replay.lsm.lv/lv/ieraksts/ltv/112224/dokumentala-filma-valka-1917
4/3/20	9:00	26min	Vēstures skolotājs. Neatkarības karš	2	Pamatskola/V idusskola	Cēsu kaujas	Neatkarības kara Cēsu kauju nozīmi devās pētīt 2 komandas - Liepājas Raiņa 6. vidusskolas un Rīgas Kultūru vidusskolas audzēkņi, vēstures skolotāja Edgara Bērziņa vadībā. Skolnieku rotā varonīgi cīnījās pavisam jauni puikas. Zemessargu vadībā nolēmām dot jauniešiem veikt uzdevumus, kurus būtu jāprot, darbojoties jaunsardzē. Jauniešiem bija pašiem jānodibina telefonsakari un jānodod ziņa, jāizveido guļošais ierakums un jāuzceļ naktsmītne - telzene. Kā komandām izdevās?	https://replay.lsm.lv/lv/ieraksts/ltv/167919/vestures-skolotajs-neatkaribas-kars-2-serija	
4/6/20	9:00	26min	Vēstures skolotājs. Neatkarības karš	3	Pamatskola/V idusskola	Liepāja - pagaidu galvaspilsēta	26. septembrī - trešajā raidījuma «Vēstures skolotājs» ekspedīcijā dosimies uz Liepāju. Vispirms pētīsim, kāpēc šī pilsēta 1919. gadā uz laiku kļuva par Latvijas galvaspilsētu.	https://replay.lsm.lv/lv/ieraksts/ltv/168570/vestures-skolotajs-neatkaribas-kars-3-serija	

4/7/20	9:00	26min	Vēstures skolotājs. Neatkarības karš	4	Pamatskola/V idusskola	Bermontiāde	Bermontiādes notikumus izdzīvos jauniešu komandas no Rēzeknes un Jelgavas. Viņi gatavos robežsardzes kuterus Bolderājas desantam, pārbaudīs komandas spēju sadarboties pie Daugavas ietekas jūrā paslēptajā Komētfortā. Un noslēgumā, līdzīgi kā Latvijas armijas karavīri, kuri atbrīvoja Pārdaugavu, jaunieši mēģinās atrast Torņakalna stratēģiski svarīgos objektus, izmantojot simt gadus vecu karti.	https://replay.lsm.lv/lv/ieraksts/ltv/169212/vestures-skolotajs-neatkaribas-kars-4-serija-bermontiade	
4/8/20	9:00	26min	Vēstures skolotājs. Neatkarības karš	5	Pamatskola/V idusskola	Latgales atbrīvošana	Noslēdzošo neatkarības kara posmu Daugavpils un Latgales atbrīvošanā uz savas ādas izjutīs komandas no Druvas un Valmieras. Viņi būs spiesti apgūt kara fotogrāfa amatu, darbā ar īstu lielgabalu saprast artilēristu viltības un pierādīt savas iemaņas dažādos karavīriem svarīgos uzdevumos, piemēram, patruļa un novērošana, pirmās palīdzības sniegšana, patronu meklēšana uz ātrumu un ielādēšana magazinā.	https://replay.lsm.lv/lv/ieraksts/ltv/169847/vestures-skolotajs-neatkaribas-kars-daugavpils-un-latgales-atbrivosana	Par Latgales atbrīvošana tapusi arī dokumentālā filma šogad: https://replay.lsm.lv/lv/ieraksts/ltv/177765/ltv-dokumentala-filma-latgales-atbrivosana-neatkaribas-kars
4/9/20	9:00	26min	Vēstures skolotājs. Neatkarības karš	6	Pamatskola/V idusskola	Neatkarības kara kultūrvēsturiskās vērtības	Karš, tās nav tikai kaujas un karavīri. Tās ir ģimenes, kuras gaida mājās, brīvprātīgie, kuri ziedoja karavīriem, un arī radošo mākslu meistari. Arī Neatkarības laikā tapa gleznas, dziesmas un dzejoļi, tāpēc māksliniecišķi radoši bija mūsu šī vakara trīs uzdevumi.	https://replay.lsm.lv/lv/ieraksts/ltv/170373/vestures-skolotajs-neatkaribas-kars-6-serija	
3/24/20	8:30	26min	Oskara laboratorija	1	Sākumskola		Pirmajā raidījumā mums matī celsies stāvs vārda tiešajā nozīmē, jo stāstīsim par elektrību! Uztaisīsim tādu miglu, ka tās dēļ raidījumam pienāks beigas!	https://replay.lsm.lv/lv/ieraksts/ltv/107911/oskara-laboratorija-1-serija	
3/25/20	8:30	26min	Oskara laboratorija	2	Sākumskola		Vai zivis patiešām elpo? Skaties «Oskara laboratoriju» un uzzini atbildi. Tās vadītājs ir ne vien īsts zinātnieks, bet arī robots Oskars, kurš māk taisīt dažādu zinātniskus eksperimentus.	https://replay.lsm.lv/lv/ieraksts/ltv/108435/oskara-laboratorija-2-serija	
3/26/20	8:30	26min	Oskara laboratorija	3	Sākumskola		Izrādās, ka mūsu ķermenis lielākoties sastāv no ūdens. Raidījumā «Oskara laboratorija» uzzināsim, cik daudz ūdens ir mūsos un vēl taisīsim zobu pastu ziloniem.	https://replay.lsm.lv/lv/ieraksts/ltv/108938/oskara-laboratorija-3-serija	
3/27/20	8:30	26min	Oskara laboratorija	4	Sākumskola		Robots Oskars un raidījuma vadītājs Vjačeslavs mēģinās izskriet cauri sienai. Vienam no viņiem tas izdosies. Raidījums būs veltīts trikiem, kurus izmanto kino filmēšanas laukumā, gaidāmi arī īsti kaskadieru triki.	https://replay.lsm.lv/lv/ieraksts/ltv/109458/oskara-laboratorija-4-serija	
3/31/20	8:30	26min	Oskara laboratorija	5	Sākumskola		Ko mēs ēdam un no kā? Kur īsti paliek atkritumi un cik krāšņi deg gumijlācītis?	https://replay.lsm.lv/lv/ieraksts/ltv/109977/oskara-laboratorija-5-serija	
4/1/20	8:30	26min	Oskara laboratorija	6	Sākumskola		Kā izskatās īstas lidmašīnas kabīnē lidojuma laikā? To varēsim redzēt raidījumā «Oskara laboratorija». Kā pagatavot kosmosa kuģi un, protams, kur tad bez eksperimentiem un brīnumiem!	https://replay.lsm.lv/lv/ieraksts/ltv/110533/oskara-laboratorija-6-serija	
4/2/20	8:30	26min	Oskara laboratorija	7	Sākumskola		Izrādās, ka mūsu ķermeni var izmantot kā bateriju - Oskars un Vjačeslavs parādīs, kā mēs varam paši iekustināt gaismas lampā. Būs arī stāsts par veterinārārstiem- kā paiet ārstu ikdiena, palīdzot slimajiem dzīvniekiem.	https://replay.lsm.lv/lv/ieraksts/ltv/111072/oskara-laboratorija-7-serija	
4/3/20	8:30	26min	Oskara laboratorija	8	Sākumskola		Taisīsim pašu spilgtāko degšanas eksperimentu raidījuma vēsturē, uzzināsim, kā lido gaisa balons un kā pareizi apmācīt savu suni!	https://replay.lsm.lv/lv/ieraksts/ltv/111652/oskara-laboratorija-8-serija	
4/7/20	8:30	26min	Dardarija. Zeme, kurā viss iespējams	1	Sākumskola		Dosimies pie Luka, skatīsimies, kā viņš mācās zīmēt, kā arī mācīsimies no viņa dejot baletu!	https://replay.lsm.lv/lv/ieraksts/ltv/23512/dardarija-zeme-kura-viss-ir-iespejams	
4/8/20	8:30	26min	Dardarija. Zeme, kurā viss iespējams	2	Sākumskola		Dosimies pie Elzas, kurai patīk kīkbokss, to arī mācīsimies! Bet pirms tam Elza kopā ar ģimeni dosies slidot un kāpt pa sienu!	https://replay.lsm.lv/lv/ieraksts/ltv/23191/dardarija-zeme-kur-viss-ir-iespejams	
4/9/20	8:30	26min	Dardarija. Zeme, kurā viss iespējams	3	Sākumskola		Artūra lielā aizraušanās ir taisīt no plastalīna multenes un džudo. Skatīsim arī, kā Artūrs dejo modernās dejas.	https://replay.lsm.lv/lv/ieraksts/ltv/23512/dardarija-zeme-kura-viss-ir-iespejams	
3/23/20	9:30	26min	Literatūra	1	Vidusskola	Jānis Joņevs & Jānis Jaunsudrabiņš	Raidījuma «Literatūra» 1. sērijā latviešu literatūras rokstārs Jānis Joņevs dosies uz Neretu pie Jāņa Jaunsudrabiņa, kura «Baltā grāmata», izrādās, iedvesmojusi Joņevu sarakstīt pašam savu Melno grāmatu «Jelgava '94». Par pusaudža gadiem pilsētā, kuras velliem Gustavs dosies palasīt priekšā.	https://replay.lsm.lv/lv/ieraksts/ltv/149777/literature-1-serija-balta-un-melna-gramata	

3/24/20	9:30	26min	Literatūra	2	Vidusskola	Inga Žolude & Jānis Poruks	Raidījuma «Literatūra» 2. sērijā Marta Selecka un rakstniece Inga Žolude šķetinās stāstu par Jāņa Poruka ideālo mīlestību. Bet Gustavs Terzens medīs mūsdienu cēsinieku mīlasstāstus.	https://replay.lsm.lv/lv/ieraksts/ltv/150420/literature-2-serija-poruka-milestibas-stasts	
3/25/20	9:30	26min	Literatūra	3	Vidusskola	Guntis Berelis & Reģina Ezera	Tautai Reģina Ezera bija prozas karaliene, bet rakstnieks Guntis Berelis viņu pazina kā prozas raganu. Marta Selecka kopā ar Bereli dosies uz Ezeras mājām Ķegumā, kur iepriekš viņš ciemojās kā jaunais rakstnieks.	https://replay.lsm.lv/lv/ieraksts/ltv/150945/literature-3-serija-berelis-un-prozas-ragana	
3/26/20	9:30	26min	Literatūra	4	Vidusskola	Inese Zandere & Rainis	Vai tiešām ir tā, ka Raini ir jāspiež mīlēt? Inese Zandere parāda, ka Raini mīlēt ir iespējams bez spaidu darbiem. Viņas pašas dzeja spēj gan bērnu gulēt nolikt, gan Raini augšāmcelt!	https://replay.lsm.lv/lv/ieraksts/ltv/151487/literature-4-serija-saule-rainis-zandere	Par Raini un Aspaziju tapusi dokumentālā filma ar inscinējumiem: https://replay.lsm.lv/lv/ieraksts/ltv/55914/janis-elzamilas-gramata
3/27/20	9:30	26min	Literatūra	5	Vidusskola	Andris Akmentiņš & Pāvils Rozītis	Andris Akmentiņš, makšķernieks būdams, stāvēšanu straumē ir uztvēris kā daudzdu pavedienu saplūšanu vienā lielā upē. Šāds plūdums kļuva par pamatu romānam «Skolotāji», kur viens tēls romānā ir kombinēts no vairākiem īstiem cilvēkiem viņa paša dzimtā. Akmentiņam nekas cits neatlika kā rakstīt par padomju laika skolotājiem, jo par viņa pilsētu teju pirms simts gadiem jau ir uzrakstījis Pāvils Rozītis. Viņi abi ir Valmieras puikas!	https://replay.lsm.lv/lv/ieraksts/ltv/152056/literature-5-serija-divi-valmieras-puikas	
3/30/20	9:30	26min	Literatūra	6	Vidusskola	Luīze Pastore & Zenta Ērgle		https://replay.lsm.lv/lv/ieraksts/ltv/152765/literature-6serija-musu-setas-rakstnieces	
3/31/20	9:30	26min	Literatūra	7	Vidusskola	Toms Treibergs & Andrejs Kurcijs	Viņi piedzima dažādos laikos, bet toties abi - laukos. Viens savā laikā bija gan dzejnieks, gan rakstnieks, ārsts, deputāts un vēl pasaules pilsonis, bet otrs mūsu laikā ir dzejnieks, publicists, kultūras kritiķis un arī improvizācijas aktieris. Bet satikās viņi abi skolā. Toms Treibergs tajā vēl mācījās, bet par Andreju Kurciju - jau mācīja.	https://replay.lsm.lv/lv/ieraksts/ltv/153270/literature-7-serija-retais-un-izglitotais	
4/1/20	9:30	26min	Literatūra	8	Vidusskola	Gundega Repše & Anna Brigadere	Annai Brigaderei bija māja un kalpotāji – viņa savas skaistās rokas varēja atļauties veltīt tikai un vienīgi rakstīšanai. Viņas radītajā pasaku zemē bērības vasaras pavadija kādas mūsdienu latviešu rakstnieces mamma, kura savai meitai deva princeses Gundegas vārdu. Tērvete ir arī šīs rakstnieces – Gundegas Repšes – bērības zeme, uz kuru viņa dodas kopā ar Martu Selecku.	https://replay.lsm.lv/lv/ieraksts/ltv/153906/literature-8-serija-repse-un-brigadere	
4/2/20	9:30	26min	Literatūra	9	Vidusskola	Ronalds Briedis & Monta Kroma	Dzejniece moderniste Monta Kroma dzejā pārvērta trošuārus, tuneļus, kāpņu telpas un veselus pilsētas kvartālus. Montas Kromas dzejas arhitektūru aplūkos mūsdienu dzejnieks Ronalds Briedis, kurš dzejā spēj nokļūt tur, kur vēl neviens nav bijis. Bet pie mākslinieces Helēnas Henriksones, kura gleznojusi Montas portretu, viņš aizvedis arī Martu Selecku.	https://replay.lsm.lv/lv/ieraksts/ltv/154421/literature-9-serija-pilsetas-montaza	

4/3/20	9:30	26min	Literatūra	10	Vidusskola	Māra Zālīte & Ernests Birznieks-Upītis	<p>Lidojošu ezeru var noraut zemē, nosaucot to vārdā. Māra Zālīte ar vārdiem prot operēt kā ar lāzeru un uzbūvēt virs tautas milzu kupolu, kurā strāvo atmodas enerģija. Kad sēžot pie rakstāmgalda, rakstniecei uzmācoties šaubas, Māra Zālīte atceroties Dziesmu svētku koncerta beigu dziesmu par mūžīgo piena ceļu. Bet Martu Selecku viņa vedīs uz vietām, kurās var redzēt, kā pārlūzis laiks.</p> <p>Rakstnieks Ernests Birznieks-Upītis (1871 - 1960) reiz dzīvojis Tukuma novadā – turpat netālu no Māras Zālītes mājām. «Kurš tad cits novadnieku cels, ja ne novadnieks?» Arī viņš ir savulaik ir nesis gaismu latviešiem – atbalstot literātus ar cara naftas laukos nopelnīto, Ernests Birznieks-Upītis vienpersoniski devis vislielāko latviešu literatūras attīstības materiālo grūdienu. Bet Gustavs Terzens savā lasīšanas tūrē secina, ka «Pelēkā akmens stāstu» otrs nosaukums varētu būt «Vīrietim neveicas».</p>	https://replay.lsm.lv/lv/ieraksts/ltv/178151/literature-mara-zalite-un-ernests-birznieks-upitis	
4/6/20	9:30	26min	Literatūra	11	Vidusskola	Raimonds Staprāns & Anšlavs Eglītis	<p>Raidījuma pirmajā sērijā trīs ceļojumi savijušies stāstā par 2. Pasaules kara trimdiniekiem – latviešiem, kam svešumā jo spīgtāk izdevies ieraudzīt tautiešiem raksturīgo. Lepnā spēkratā, ko pucēt esot vieglāk nekā rakstīt, pa Kalifornijas ceļiem brauc rakstnieks Anšlavs Eglītis.</p> <p>Dramaturgs un gleznotājs Raimonds Staprāns kopā ar Martu Selecku dodas uz Oregonu, kur pēc kara Anšlavu savā ģimenes mājā uzņēma Staprānu ģimene. Raimonds Staprāns ir pavadonis uz vietām, kas glabā atmiņas par trimdas latviešu pirmajām (un kaislīgajām) gaitām svešajā zemē. Nobeidzot stāstu par rakstniekiem, Staprāns ļauj pārņemt viņa darbnīcas sliekšni Sanfrancisko mājoklī, kur viņš mēdzot stundām klusēt kopā ar krāsām. Tikmēr Gustavs Terzens tepat Latvijā meklē ceļu pie Latvijas Mākslas akadēmijas studentu ausīm.</p>	https://replay.lsm.lv/lv/ieraksts/ltv/178722/literature-ramonds-staprans-un-anslavs-eglitis	
4/7/20	9:30	26min	Literatūra	12	Vidusskola	Pauls Bankovskis & Kārlis Skalbe	<p>Rakstniekam Paulam Bankovskim tik vietas sajūta. Stāvēt, piemēram, drupās, un iztēloties, kā bija toreiz. Lai sarakstītu romānu «18», viņš, kā viņa stāsta varonis, aizstaigāja no Rīgas līdz Valkai un jau pirmās dienas vakarā saprata, ka mūsdienu ceļus būvē uz sāniem slīpus.</p> <p>Kārlis Skalbe savu vietas sajūtu prata ierakstīt tik tumšās pasākās, ka no tām baisi metas pat mūsdienu bērniem. Viena no tām - «Kakiša Dzirnava» - ir atzīta par visu laiku lasītāko latviešu literatūras gabalu, taču literatūristi savu ceļojumu veltīši pašai pirmajai Skalbes pasakai - «Kā es braucu Ziemeļmeitas lūkoties». No pakalna Vecpiebalgā, pa apakšu zemajām debesīm, līdz pašam Skalbes apvāršnim.</p>	https://replay.lsm.lv/lv/ieraksts/ltv/178738/literature-pauls-bankovskis-un-karlis-skalbe	
4/8/20	9:30	26min	Literatūra	13	Vidusskola	Anna Rancāne & Antons Rupainis	<p>Par Latgali nevar nerakstīt. To dara arī rakstniece un dzejniece Anna Rancāne, kuras dzejoļi ir kā mazas pastkartītes ar Latgales ainām. Lasot Rancānes dzeju, literatūrists Gustavs Terzens, pats būdams rīdzinieks, spējot labāk sajust un izprast Latgales būšanas.</p> <p>Bet cits Latgales rakstnieks Ontons Rupainis ir teju vai kaimiņš literatūristei Martai Seleckai, jo abu dzimtas savulaik dzīvoja vienā un tajā pašā Latgales ciemā. Rupaiņa romāns «Baltie tēvi» ir pamatīgs un detaļās smalks Latgales katolicisma vēstures tēlojums, turklāt sarakstīts divas reizes. Bēgot no okupācijas trimdā, Rupainis manuskriptu nevarēja paņemt sev līdzi, tādēļ sarakstīja to vēlreiz no atmiņas jau būdams Amerikā.</p>	https://replay.lsm.lv/lv/ieraksts/ltv/179379/literature-anna-rancane-un-antons-rupainis	

4/9/20	9:30	26min	Literatūra	14	Vidusskola	Māris Bērziņš un Vilis Lācis	<p>Ko rakstnieks dara tad, kad nepazīst to, par ko jāraksta? Viņš skatās, kas lācim vēderā, un sauc to par izpēti. Literatūristi Gustavs un Marta dosies ceļojumā kopā ar rakstnieku Māri Bērziņu, kurš šobrīd atrodas cita rakstnieka - Vija Lāča ķētnās un no tām izklūš vien tad, kad būs uzrakstījis romānu par šo cilvēku.</p> <p>Šī darba izpēte ir piņķerīga padarišana, jo Vilis Lācis Latvijā ir reizē ir gan nīsts, gan mīlēts. Sliktā slava ir viņa darba dēļ - viņš vadīja Padomju Latviju laikā, kad represēt un nogalināt bija tikpat ierasti kā ordeņot un ierāmēt uz goda dēļa. Bet mīlēts viņš tiek savu darbu dēļ - «Zvejnieka dēls» joprojām ir uz izķeršanu.</p>	https://replay.lsm.lv/lv/ieraksts/ltv/179932/literature-maris-berzins-un-vilis-lacis	
3/23/20	10:00	26min	Izziņas Impulss	1	Vidusskola	Kosmiskais projekts – cilvēks	<p>Pirmajā sērijā «Kosmiskais projekts – cilvēks» paskatīsimies uz sevi lielā palielinājumā un ieraudzīsim, no cik pārsteidzoša materiāla ir veidots cilvēka ķermenis. Dosimies arī uz sterilu vietu, kur Latvijā radīta iekārta spēj drukāt skriemeļus no dzīvām šūnām, bet laboratorijā, kur veic asinsanalīzes, pārliecināsimies, ka mēs patiešām esam dzimuši no zvaigžņu putekļiem.</p>	https://replay.lsm.lv/lv/ieraksts/ltv/128119/izzinas-impulss-1-serija	
3/24/20	10:00	26min	Izziņas Impulss	2	Vidusskola	Ziemeļpols	<p>Sandra Kropa dosies uz vietu, ko mēdz saukt par pusceļu uz Ziemeļpolu. Svalbāras arktiskās dabas valdzinājums, netipiski ziemeļbrieži, apbrīnojami spēcīgi suņi un neparasti ģeoloģiski veidojumi ledāju iekšienē ir tikai daļa no tā, ko iespējams pieredzēt tālu aiz polārā loka.</p> <p>Svalbārā lielākā daļa iedzīvotāju ir zinātnieki, viņu vidū arī sniega zinātnieki, ar kuriem kopā dosimies pētīt lavīnas. Savukārt, šķērsojot senu ogļu raktuvju labirintus, nonāksim pie durvīm, aiz kurām civilizācijas neskarts tiek veikts «Norvēģijas simtgades eksperiments».</p>	https://replay.lsm.lv/lv/ieraksts/ltv/128608/izzinas-impulss-2-serija	
3/25/20	10:00	26min	Izziņas Impulss	3	Vidusskola	DNS un augi	<p>Kopā ar augu ģenētikas speciālistiem ielūkosimies, kas notiek sēklās, kad tās sāk dīgt un kā mēģenēs no vīrusiem atveseļojas kartupeļi, bet skaidrojot to, cik ķīmiski vienādi ir augi un cilvēki, nonāksim virtuvē, kur mājas apstākļos iespējams iegūt kivi DNS paraugus.</p>	https://replay.lsm.lv/lv/ieraksts/ltv/129192/izzinas-impulss-3-serija	
3/26/20	10:00	26min	Izziņas Impulss	4	Vidusskola	Putni	<p>«Izziņas Impulss» 4.sērijā dosimies pa pēdām mazajam ērglim - putnam, kura dzīvei tiešsaistes kamerās sekojuši līdzī tūkstošiem cilvēku. Uzzināsim ne tikai, kur un kā tas dzīvo un kāpēc šim putnam ir būtiska Latvijas teritorija, bet dosimies arī uz mazā ērgļa migrācijas vietām Bulgārijā, kur tos nereti apdraud pēkšņs sniegs un arī saindēti dzīvnieki.</p> <p>VĒL ielūkosimies, kā Latvijā uzstāda putnu vērošanas tiešsaistes kameras un kas notiek savvaļas putnu rehabilitācijas stacijā – vietā, ko var saukt arī par viņu slimnīcu. Būsim klāt brīdī, kad to pametīs spēkus atguvusi pūce.</p>	https://replay.lsm.lv/lv/ieraksts/ltv/128692/izzinas-impulss-4-serija	
3/27/20	10:00	26min	Izziņas Impulss	5	Vidusskola	Visums	<p>«Izziņas Impulss» 5. sērijā būs iespēja nokļūt laikā, ko var saukt par mums redzamā Visuma bērniību. Pazemē starp Šveici un Franciju jau vairākus gadus notiek eksperimenti, kas atveido brīdi, ko nav pa spēkam notvert pat visjaudīgākajam teleskopam.</p> <p>Kāpēc tas izdodas citām iekārtām, kuras ne par velti sauc par vissarežģītākajām pasaulē? To skaidrosim Eiropas Kodolizpētes centra slavenākajā vietā - pazemes tunelī, kur galvu reibinošā ātrumā pārvietojas pavisam sīkas, bet mums visiem nozīmīgas daļiņas.</p>	https://replay.lsm.lv/lv/ieraksts/ltv/130308/izzinas-impulss-5-serija	
3/30/20	10:00	26min	Izziņas Impulss	6	Vidusskola	Degvielas jaunās izejvielas	<p>«Izziņas impulss» 6. sērijā uzzināsim, kā no augsnes un dūņām var tikt pie ūdenraža darbināma auto un kā cepamā eļļa var pārvērsties par degvielu, kas identiska naftai. Kā atkritumus pārvērst par resursiem, atbildes meklēsim gan pašmāju laboratorijās, gan naftas pārstrādes rūpnīcā.</p>	https://replay.lsm.lv/lv/ieraksts/ltv/130909/izzinas-impulss-6-serija	
3/31/20	10:00	26min	Izziņas Impulss	7	Vidusskola	Dzīvnieki un laboratorijas pētījumi	<p>Kuri dzīvnieki izrādījušies cilvēkam liktenīgākie palīgi un par ko esam pateicīgi laboratorijas pelēm? Kā notiek pētījumi ar dzīvniekiem, ko cilvēcei devušas aitas un kā šajā gadsimtā cilvēki ar jaunākajām medicīnas tehnoloģijām spēj palīdzēt zirgiem? Būsim klāt arī brīdī, kad zirgam veic operāciju, un redzēsim, ar kādiem izaicinājumiem tajā saskaras veterinārārsti.</p>	https://replay.lsm.lv/lv/ieraksts/ltv/131440/izzinas-impulss-7-serija	

4/1/20	10:00	26min	Izziņas Impulss	8	Vidusskola	Baktērijas un ūdensapgāde	«Izziņas impulss» 8. sērijā atklāsim to, kāds ir ūdens ceļš līdz mūsu virtuvēm un vannas istabām un kādas ir jaunākās tehnoloģijas dzēšanai ūdens attīrīšanai. Bet kādā īpašā laboratorijā pārliecināsimies, ka ūdenim ir cieša saistība ar terorismu. Kā to novērs? zinātnieki un kādi eksperimenti notiek Latvijas ezeros, skatieties raidījumā.	https://replay.lsm.lv/lv/ieraksts/ltv/131920/izzinas-impulss-8serija-udens	
4/2/20	10:00	26min	Izziņas Impulss	9	Vidusskola	Roboti	Līdzīgi, kā cilvēki vadās pēc zvaigznēm, to pašu var darīt arī roboti. Kā top roboti un kā tie iemācās to, kas nav pa spēkam cilvēkiem? Un kā tehnoloģijas cilvēku padara precīzāku un sagatavo brīdim, ko nebūs iespējams apturēt, skaties «Izziņas impulss».	https://replay.lsm.lv/lv/ieraksts/ltv/132491/izzinas-impulss-9-serija	
4/3/20	10:00	26min	Izziņas Impulss	10	Vidusskola	Latvijas zinātnieki Antarktīdā	Raidījuma «Izziņas impulss» sezonas noslēguma sērijā dosimies vēl nebijušā Latvijas zinātnieku ekspedīcijā uz Antarktīdu. Tur pētnieki pavadīja divus mēnešus un nošķirtībā no pārējās pasaules pētīja Antarktīdas ledu. Mājās uz Latviju atveda desmitiem kilogramu turienes augsnes. Par zinātnieku darbošanos neprognozējamā Antarktīdā un to, kāpēc Latvijai ir nozīmīgi veikt pētījumus tik tālā kontinentā, raidījuma 10.(noslēguma) sērijā.	https://replay.lsm.lv/lv/ieraksts/ltv/132940/izzinas-impulss-10-nosl-serija-antarktida	
4/6/20	10:00	26min	Izziņas Impulss	11	Vidusskola	Purva akači un lāmas	Kāpēc brūk tilti, kā izkļūt no purva akačiem? Tie ir tikai daži no jautājumiem, uz kuriem atbildes meklē raidījums «Izziņas impulss».	https://replay.lsm.lv/lv/ieraksts/ltv/141432/izzinas-impulss-11-serija	
4/7/20	10:00	26min	Izziņas Impulss	12	Vidusskola	Ceļu un tiltu būve	Kā būvē ceļus un tiltus, kas kopīgs asfalta ražošanai ar ēst gatavošanu un kā izskatās neseno remontētas ielas šķērsgrīzumā? Raidījums «Izziņas impulss» uz šiem jautājumiem atbildēs, viesojoties gan asfalta rūpnīcā, gan ceļu būves laboratorijā. Savukārt kopā ar tiltu ekspertiem būs iespēja ielūkoties dažādu Rīgas tiltu iekšpusē un palūkoties, cik tie ir droši.	https://replay.lsm.lv/lv/ieraksts/ltv/141894/izzinas-impulss-12-serija	
4/8/20	10:00	26min	Izziņas Impulss	13	Vidusskola	Viedās mājas	21.gs mājām jābūt ērtām, drošām, ekonomiskām un videi draudzīgām, tāpēc tās jābūvē gudras un pielāgoties spējīgas. Kā panākt, ka ēka līdzīgi cilvēkam spēj apgērbties un noģērbties, kā Latvijā top sensori, kas mājai ļauj sazināties un atpazīt lūgtos viesus no nelūgtajiem?	https://replay.lsm.lv/lv/ieraksts/ltv/142450/izzinas-impulss-13-serija	
4/9/20	10:00	26min	Izziņas Impulss	14	Vidusskola	Elektrība	Daži zinātnieki atzīst, ka izskaidrot, kas ir elektrība, ir tikpat grūti kā atbildēt uz jautājumu «kas ir mīlestība»? Raidījums «Izziņas impulss» tiks skaidrībā ar to, kā elektrība rodas un nonāk līdz mums, ar ko atšķiras rozetes, kurās lādējam telefonus no rozetēm, kurām pieslēdzam automašīnas, bet mūziķa Renāra Kaupera vadībā raidījuma vadītāja Sandra Kropa mācīsies braukt ar Latvijā ražotu elektrisko skrituljdēli.	https://replay.lsm.lv/lv/ieraksts/ltv/142981/izzinas-impulss-14-serija	
3/23/20	10:30	15min	Atslēgas	1	Vidusskola	Barikādes	anvāra barikādes, neapšaubāmi, ir viens no visu laiku nozīmīgākajiem Latvijas vēstures notikumiem, daudz atspoguļots un labi zināms. Taču Atslēgas nevis vēlreiz pārstāstīs tālaika notikumus Rīgas ielās, bet gan ļaus uz tiem paraudzīties it kā no otras puses. Kas tobrīd notika brīvajā pasaulē, par kuras pilntiesīgu daļu mēs cīnījāmies kļūt? Ko toreiz darīja mūsu tagadējie draugi? Kādas politiskās spēles spēlēja ASV Baltais nams? No kā baidījās Vācijas kanclers? Uz ko sadusmojās Francijas prezidents? Un līdz kam mēs, mazie baltieši, novedām pašu perestroikas tēvu? Galu galā – vai pasaule mums palīdzēja?	https://replay.lsm.lv/lv/ieraksts/ltv/115776/atslegas-baltijas-barikades-pasaules-stabilitates-atslega	
3/23/20	10:45	15min	Atslēgas	2	Vidusskola	Trimda	Tā sauktie trimdas latvieši ir neatņemama mūsu tautas un valsts vēstures stāsta daļa. Daudzi no viņiem devās prom no Latvijas 2. Pasaules kara beigās, lai izvairītos no PSRS režīma represijām. Lielākā daļa bēgļu un karagūstekņu nonāca Rietumvācijas bēgļu nometnēs. Šie fakti daudziem ir labi zināmi, tomēr Atslēgas koncentrēsies uz citu, daudz personiskāku šī stāsta šķautni. Ko izbraukušie latvieši, palikuši bez darba, mantības un mājām, šajās nometnēs darīja? Kādu lomu šajā stāstā spēlēja fizikas profesors Fricis Gulbis un viņa ģeniālā, pat nedaudz trakā ideja? Ar kādiem šķēršļiem nācās saskarties šīs brīnumainās idejas autoriem, kas apvienoja Latvijas, Lietuvas un Igaunijas augstskolu mācībspēkus un lika pamatus jaunai, spēcīgai baltiešu sabiedrībai ārvalstīs?	https://replay.lsm.lv/lv/ieraksts/ltv/116328/atslegas-trimdas-latviesi-ar-ko-vini-saka	Par trimdas latviešiem tapusi dokumentālā filma "Eslingenas stāsti": https://replay.lsm.lv/lv/ieraksts/ltv/111073/eslingenas-stasti-dokumentala-filma

3/24/20	10:30	15min	Atslēgas	3	Vidusskola	Padomju represijas pret Rīgas intelektuāļiem	Sērijas tēma: padomju represijas pret Rīgas intelektuāļiem 1950.gadu sākumā. Kā vēsturē radies apzīmējums «Franču grupa»? Pēc Otrā Pasaules kara vairāk kā 100 000 kara bēgļu nevarēja atgriezties dzimtenē. Šeit palikušajiem tika likvidētas šķiras, dibināti kolhozi, atņemti īpašumi. Baisākais padomju varas represīvais aparāts – VDK – pēckara periodā apcietināja vēl vismaz 40 000 cilvēku. Lielākā palikusī vērtība, ko šajā terorā cilvēkiem vēl mēģināja atņemt, bija viņu prāts. Padomju totalitārā režīma laikā šķietami apolītiski pasākumi daudziem to rīkotājiem un apmeklētājiem skarbi atspēlējās. Mākslinieka Kurta Fridrihsona un citu intelektuāļu rīkote franču literatūras vakari tika uzskatīti par «dzimtenes nodevību», un franču literatūras darbu lasīšana beidzās ar izsūtījumu uz Sibīriju. Šo vakaru namamāte, aktrise Irma Stubaus, pirms izsūtījuma dzīvojusi Dzirnava ielā, pēc atgriešanās no Sibīrijas vairs nekad uz tās kāju nespēra. Vai pēc šīm represijām tik ļoti likteņa nospārdītiem vēl iespējams piedzīvot jēl kādu triumfu?	https://replay.lsm.lv/lv/ieraksts/ltv/116854/atslegas-padomju-represijas-pret-rigas-intelektualiem	
3/24/20	10:45	15min	Atslēgas	4	Vidusskola	Atgriešanās olimpiskajā pasaulē	Tas bija sestdienas, 8. februāra, vakars pirms 26 gadiem, kad miljards TV skatītāju Albervilas olimpiskajā stadionā ieraudzīja Latvijas, Lietuvas un Igaunijas karogus. Spēļu atklāšanas ceremonijas vadītāji baltiešus sagaidīja ar vārdiem: “Esiet sveicināti, jaunie vecie draugi!” Jauna ceļa sākums? Drīzāk – gara noieta ceļa laimīgas beigas.	https://replay.lsm.lv/lv/ieraksts/ltv/118392/atslegas-atgriesanas-olimpiskaja-pasaule	
4/1/20	10:30	15min	Atslēgas	5	Vidusskola	Brīvības cīņas	1918. gada 18.novembrī Latvijas valsts tika dibināta uz teātra skatuves un vēl ilgi turpināja pastāvēt citviet, tikai ne uz Latvijas zemes. Uz karavīru lūpām un durkļu galos, uz kuģu klājiem un uz papīriem diplomātu portfeļos. Uz papīra. Īstajai Latvijai priekšā bija gadu garš Neatkarības karš. Brīvības cīņas. Tās sākās Liepājā. Tieši Liepājā arī patvērās nule pasludinātās Latvijas Republikas pagaidu valdība – vien trīs ministri. Pārējie bija ārzemēs. Kuri bija tie neprātīgie, kuri toreiz, kad vienīgā valsts iestāde, kas darbojās, bija Pasu nodaļa, kas steidza izsniegt ārzemju pasēs prom bēgošajiem, ticēja, ka projekts «Latvijas Republika» izdzīvos? Ko viens no šiem neprāšiem – Kārlis Ulmanis – trīs mēnešus darīja ārzemēs? Kāpēc Latvijā vairākus mēnešus vienlaicīgi pastāvēja trīs valdības? Vai Latvijas valsts tapšana bija laimīga nejaušība, vai tomēr galvu reibinošs un gudrs «politisks tango»?	https://replay.lsm.lv/lv/ieraksts/ltv/120603/atslegas-brivibas-cinas-vai-latvijas-tapsana-bija-laimiganejausiba	
4/1/20	10:45	15min	Atslēgas	6	Vidusskola	Perestroika	Vēsture ir laika plūdums starp izvirdumiem. 20. gadsimtā to bijis īpaši daudz, un viens no lielākajiem – perestroika. Tā uzspīdzināja pirms tam sastingušo pasaules kārtību un apgrīza ar kājām gaisā teju visu šajā gadsimtā notikušo. Perestroikas tēvs bija pēdējais Padomju Savienības vadītājs, Komunistiskās partijas ģenerālsēkretārs Mihails Gorbačovs. Vēl pirms perestroikas PSRS līderis brauca uz Rīgu. Kas noticis vietās, ko viņš apmeklēja? Kas noticis ar cilvēkiem, ko viņš satika? Kas noticis ar viņu pašu, kopš viss ir beidzies?	https://replay.lsm.lv/lv/ieraksts/ltv/122483/atslegas-perestroika-beigu-sakums	
4/2/20	10:30	15min	Atslēgas	7	Vidusskola	Hruščova atkusnis	Atkusni iezvanīja kapu zvans – Staļina nāve 1953. gada 5. martā. Tieši tad sākās varas pārdale un pirmā piesardzīgā personības kulta kritika. Viena acīmredzama līdera galmā nebija, taču tobrīd vismazāk varēja prognozēt, ka pie varas izvirzīsies neizteiksmīgais Hruščovs, pārējos novācot kā bandiniekus. Tieši viņš uzskā stalinisko represiju nosodišanu un totalitārā režīma daļēju liberalizāciju. Vai pēkšņi bija pamodusies vadoņa skolnieka sirdsapziņa? Vai tas bija silts varaskārs aprēķins? Un kāds no tā labums mums, latviešiem? Nevainīgo cilvēku atbrīvošana no izsūtījuma vietām bija mūsu nozīmīgākais ieguvums. Hruščovs vēsturē iezīmējās kā galvenais politeslodzīto atbrīvotājs – pateicoties viņa nākšanai pie varas mūsu tautiešiem Sibīrijā brīvības vārti bija vaļā. Tomēr Kremļa izperinātajā atkusnī aiz cilvēcības maskas slēpās intrigas, varaskāre un vēlme paturēt savās rokās kontroli pār pagātnes kritiku un neļaut tai vērsties pret sevi pašu.	https://replay.lsm.lv/lv/ieraksts/ltv/124171/atslegas-hruscova-atkusnis-bargas-krievu-ziemas-ilgas-pec-pavasara	

4/2/20	10:45	15min	Atslēgas	8	Vidusskola	Latvijas lats	Šim stāstam pa vidu bija 1993. gada marts - tieši toreiz lielākā daļa no mums pirmoreiz varēja turēt rokās Latvijas latu nevis kā veco laiku suvenīru, bet īstu jauno laiku naudu. Gadu desmitiem glabāts vien klusā tautas piemiņā, lats kā jaunā nacionālā valūta kļuva par fundamentālu atjaunotās valsts neatkarības atslēgu. Taču jau 20 gadus vēlāk mēs to vieglu sirdi nomainījām ar eiro. Kur gan pazuda lats kā valsts simbola vērtība? Varbūt lats nemaz nebija vērtība pats par sevi? Lata mūžs ir gaužām īss – 18 gadi pirmās neatkarības laikā un 20 gadi mūsdienās. Valsts pastāvēšanas sākumā Latvijas teritorijā apgrozībā bija neskaitāmas naudas zīmes un valdīja milzīgs norēķinu haoss, tāpēc viens no svarīgākajiem valsts mērķiem bija stabila nacionālā valūta. Padomju laikos latu iznīcināja, sabiedrību iepriekš nebrīdinot, un vienīgais, ko cilvēkiem izdevās paturēt, bija lats sudraba monētās. Tās tika glabātas kā ģimeņu relikvija, kā idealizēta piemiņa par zudušo Latviju. Stāstus par atdāvinātiem mantojuma latiem un par to pārdzimšanu Nameja gredzenos un Milldas saktiņās var stāstīt neskaitāmas latviešu ģimenes. Šie stāsti nebeidzas arī tagad, kad latu nomainījis eiro.	https://replay.lsm.lv/lv/ieraksts/ltv/125588/atslegas-lats-no-ieviesanas-1922-gada-lidz-pat-ta-nomainai-uz-eiro-2014-gada
3/27/20	10:30	15min	Atslēgas	9	Vidusskola	Latviešu leģionāri un 16. marts	Uzreiz pēc Otrā pasaules kara, 1945. gadā, bijušie leģionāri karagūstekņu nometnēs Rietumos dibināja organizāciju «Daugavas Vanagi». Tās mērķis bija palīdzēt latviešu kara veterāniem – gan materiāli, gan ar pagātnes kopības gara uzturēšanu. Tika nolemts, ka bijušo kaujasbrāļu kopā pulcināšanai un zudušo piemiņai nepieciešams konkrēts datums. Tā tika izvēlēts 16. marts. Šķiet, ne ar vieniem citiem svētkiem brīvā Latvijā sava Brīvības pieminekļa pakājē nav tik apjukusi. Formāli tie gan nav ne svētki, ne piemiņas diena. Oficiāli atzīmējamo dienu kalendārā sabijusi tikai 1999. gadā, vēlāk tā tika svītrotā – bailēs, ka nacistu armijas veterānu godāšanu pasaule nesapratis. Bet vai pati Latvija šo dienu ir sapratusi? Aiz katras piemiņas dienas taču ir kāds vēsturiski nozīmīgs tieši tās dienas notikums. Kas ir noticis 16. martā? Kas ir šīs dienas varoņi? Cik daudzi zina īsto svinēšanas iemeslu? Un vai tiešām šī diena ir jāsvin?	https://replay.lsm.lv/lv/ieraksts/ltv/126109/atslegas-latviesu-legionaru-pieminas-diena-16-marta-kapec-tiesis-datums
4/3/20	10:45	15min	Atslēgas	10	Vidusskola	1949. gada deportācijas un Lielvārdes izņēmums	Pēc Otrā pasaules kara padomju totalitārais režīms turpināja to, ko nepaguva Baigajā gadā – Baltijas tautu inteliģences un turīgo cilvēku iznīdēšanu. 1949. gada 25. marts – baisākās deportācijas Latvijas vēsturē. Toreiz lielākais sītiens tika laukiem, tā sauktajiem kulakiem. Par tādiem staļinisti dēvēja zemniekus, kas izcēlās ar kaut nedaudz sekmīgu saimniekošanu. Bet šoreiz Atslēgās - ne tikai par izsūtītajiem. Arī par glābējiem. Lielvārdes pagasts kļuva par vienīgo pagastu Latvijā, no kura netika izsūtīta neviena pati dzīva dvēsele. Daugavas krastos, kur Lāčplēša leģendai saknes, reiz dzīvojis arī īsts padomju Lāčplēsis – Edgars Kauliņš. Nostāsti liecina, ka tieši viņš ir tas, kurš lievārdiešus glābīs no izsūtījuma. Nekādu dokumentālu pierādījumu šim apgalvojumam nav. Tomēr ticība stāstam par glābšanu no Sibīrijas ir tikai daļa no lielas, nesatricināmas leģendas. Kas ir šīs nostāstiem apvītais Kauliņš? Vai stāsts par viņu ir tautas teika? Vai tomēr patiesība?	https://replay.lsm.lv/lv/ieraksts/ltv/126617/atslegas-1949-gada-marta-deportācijas-un-lielvārdes-apbrīnojama-izņēmums
4/6/20	10:30	15min	Atslēgas	11	Vidusskola	Privatizācija - vai varēja citādāk?	Nav tā, ka privātīpašuma slūžas Latvijā tika parautas vajā vienā dienā, tas bija garš process, visai paradoksāls, jo sākotnēji privāto biznesu – kapitālisma stūrakmeni – padomju vara legalizēja, lai glābtu sociālismu. Paši pirmie privātie uzņēmumi – kooperatīvi – Padomju Savienībā tika atļauti 1987. gada sākumā. Pirmās privātās zemnieku saimniecības – kolhozu zemēs, ko paši kolhozi negribēja apsaimniekot, – ļāva dibināt jau gadu vēlāk. Agrārā reforma – nāves priekšvēstnesis kolhoziem – tika uzsākta 1990. gadā. 1991. gada martā neatkarīgā Latvijā, vēl nemaz nebūdamā neatkarīga, sāka moksliņu reformu ceļu arī ar valsts un pašvaldību uzņēmumu privatizāciju. Parlaments deklarēja – privatizācija nepieciešama, lai atjaunotu taisnīgumu. Vai sanāca? Vai varēja sanākt citādāk? Taisnīgāk?	https://replay.lsm.lv/lv/ieraksts/ltv/127134/atslegas-privatizācija-pareja-uz-brivotirgu-un-privatīpasuma-diktetu-kapitalismu

4/6/20	10:45	15min	Atslēgas	12	Vidusskola	Mecenātisms un Kristaps Morbergs	Visu laiku lielākais Latvijas Universitātes mecenāts Kristaps Morbergs nomira 1928. gadā. Pēc nāves visu savu miljonu vērtu mantu viņš bija novēlējis tieši LU. Testamentā Morbergs bija noteicis, ka LU jāizveido īpašs fonds, kam jāpārvalda viņa īpašumi un jāmaksā stipendijas trūcīgiem vai īpaši apdāvinātiem studentiem. Papildus LU no Morberga naudas varēja finansēt arī jaunos zinātniekus un mācītspēkus. Fonds darbojas arī mūsdienās un līdz šodienai atbalstījis jau 642 Morberga stipendiātus. Fonda pārziņā nu ir neskaitāmu ziedotāju līdzekļi, taču vislielākais ir un paliek Morbergs. Šodienas izteiksmē viņa ieguldījums tiek lēsts ap 15 miljoniem eiro. Šīs nedēļas sērijā Atslēgas pētīs, kā LU tiek galā ar miljonu vērtu īpašumu pārvaldīšanu, kā arī skaidros iemeslus, kāpēc bagāti cilvēki dalās ar savu naudu.	https://replay.lsm.lv/lv/ieraksts/ltv/127600/atslegas-kristapa-morberga-vertigais-mantojums	
4/7/20	10:30	15min	Atslēgas	13	Vidusskola	Latvijas rusifikācija	Latvijas iedzīvotāju skaits 50 gados palielinājās par trešdaļu, bet pamatnācijas īpatsvars – par trešdaļu samazinājās. Padomju ēras norietā latviešu bija vairs tikai knapi puse no Latvijas iedzīvotājiem. Vēl dramatiskākas bija izmaiņas lielajās pilsētās – Rīgā krievu iedzīvotāju skaits pieauga vairāk kā 10 reizes, bet Liepājā – pat vairāk kā 30 reizes. Savukārt latviešu tur palika mazāk par pusi. Un Rīgā joprojām ir mazāk par pusi, pat tik ilgi pēc PSRS sabrukuma. Masīva militarizācija un industrializācija – tie bija galvenie iemesli tik vardarbīgām pārmaiņām. Simtiem tūkstošiem padomju armijas karavīru un uzblīdušo rūpniecības uzņēmumu strādnieku – ieceļotājiem no visas plašās PSRS – vajadzēja, kur dzīvot. Greznie Rīgas centra īres nami pārtapa par apskretušiem komunālo dzīvokļu midzeņiem, kur vienā agrākajā dzīvoklī varēja mitināties pat 10 ģimenes. Pierīgas pļavas un meži tika apbūvēti ar tipveida mikrorajoniem. Daudzviet Latvijā jaunas pilsētas un ciemi tika uzbūvēti burtiski tukšā vietā. Ko ar to visu iesākt šodien?	https://replay.lsm.lv/lv/ieraksts/ltv/128128/atslegas-latvijas-astronomiska-rusifikacija	
4/7/20	10:45	15min	Atslēgas	14	Vidusskola	Satversmes sapulces vēlēšanas	Dokumentālā raidījumu cikla Atslēgas. Gadsimta vēstures atradumi 14. sērija LTV1 ēterā – 19. aprīlī pulksten 21.15. Sērijas tēma: Latvijas pirmā parlamenta – Satversmes sapulces – vēlēšanas. Kādas makšķeres politiķi lika lietā toreiz, lai «nozvejotu» nepieredzējušo vēlēšanu balsis? Vēlēšanas notika vien pāris mēnešus pēc Brīvības cīņu beigām – 1920. gada 17. un 18. aprīlī. Satversmes sapulces sanāksšanas dienu – 1. maiju – mēs šodien svinam kā valsts svētkus un tās locekļus cildeni dēvējam par Satversmes tēviem (kaut starp 152 deputātiem bija arī sešas «mātes»). Toties vēlēšanu kampaņa diez ko cildena nebija. Tikko brīvību izcīnījušās valsts jaunizceptie politiķi varas cīņās bija ne mazāk kareivīgi kā karā un jau toreiz lietoja paņēmienus, ko par politikas sliktu toni saucam joprojām. Populāri dižgari kā sarakstu lokomotives, fiktīvas satelītpartijas, partiju dibināšana īsi pirms vēlēšanām, mediju pakļaušana, administratīvo resursu savtīga izmantošana, kā arī konkurentu nesaudzīga ķengāšana – tādos apmēros, par ko šodien varētu sarīkot simtiem tiesas prāvu. Diemžēl nesēnais karš un politiskā nestabilitāte toreiz ļāva uzliesmot vēl vienam cīņas ierocim – terorismam un slepkavībām	https://replay.lsm.lv/lv/ieraksts/ltv/128607/atslegas-katauta-veleja-satversmes-tevus	

4/8/20	10:30	15min	Atslēgas	15	Vidusskola	Mākslas dienas Padomju Latvijā	Mākslas dienas 70. un 80. gados bija viens no populārākajiem notikumiem Latvijas kultūras dzīvē. Pasākums tika iecerēts kā totalitāras valsts kultūras ideoloģijas sludināšanas instruments – mākslas un literatūras pamatpienākums bija slavēt sociālistisko sistēmu, padomju valsti, mēģināt radīt jaunas tradīcijas un komunisma celtniecības vienotu garu padomju tautā. Mākslas dienu organizētāja Latvijā bija (un joprojām ir) Mākslinieku savienība, dibināta 1941. gadā kā mākslinieku kontroles un regulēšanas iestāde. Paradoksāli, ka vismaz Baltijas valstīs šīs savienības, kurām it kā vajadzēja kontrolēt māksliniekus, patiesībā kalpoja par atbalstu radošām personībām un kļuva par progresīvu virzītājspēku. Mākslas dienu pasākumi bija stāvgrūdām apmeklēti, tā bija jauna iespēja māksliniekiem izpausties, ar alegoriju palīdzību uzrunāt skatītājus un pateikt to, ko valdošais režīms tiešā veidā paust neatļāva. Bet vai tā patiešām bija radoša brīvība? Vai tomēr viltīgi spēlētas paslēpes ar sistēmas sargiem?	https://replay.lsm.lv/lv/ieraksts/ltv/129197/atslegas-padomju-latvijas-makslas-dienas-davana-leninam	
4/8/20	10:45	15min	Atslēgas	16	Vidusskola	4. maija deklarācija	Deklarācija par Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanu tika pieņemta 1990. gada 4. maijā. Todien parlaments dalījās divās galēji pretējās viedokļu grupās. Latvijas Tautas fronte pret Interfronti. Vieni par, otri pret Latvijas Neatkarības deklarācijas pieņemšanu. Lai tā tiktu pieņemta, bija nepieciešamas 134 balsis. Tautas fronti parlamentā pārstāvēja 131 deputāts. Līdz pēdējam brīdim nebija skaidrs, vai svarīgais dokuments iegūs pietiekamu balsu skaitu. Tomēr «par» Neatkarības deklarācijas pieņemšanu nobalsoja 138 deputāti. Šajā nedēļā Atslēgas pētī divus būtiskus notikumus, bez kuriem 4. maijs nebūtu iespējams – LPSR vietējo padomju (jeb pašvaldību) vēlēšanas 1989. gada decembrī un LPSR Augstākās Padomes vēlēšanas 1990. gada martā – tieši šajā laikā tapa arī pati Neatkarības deklarācija. Abās vēlēšanās pārsvaru ieguva Latvijas Tautas fronte, kas atklāti pauda atbalstu valstiskās neatkarības atjaunošanai. Kas bija tās personas, kam jāpateicas par Neatkarības deklarācijas vadlīniju un tās teksta tapšanu? Kam jāpateicas par tās pieņemšanu? Un vai varēja būt arī citādi?	https://replay.lsm.lv/lv/ieraksts/ltv/129687/atslegas-latvijas-republikas-neatkaribas-deklarācijas-pieņemšana-1990gada-4maija	
4/9/20	10:30	15min	Atslēgas	17	Vidusskola	VDK aģentu kartotēka	Pirms 27 gadiem, kad Latvijas valsts ieguva faktisko neatkarību, tā pārņēma arī bijušās LPSR Valsts drošības komitejas (VDK) atstātos dokumentus, tostarp aģentu uzskaites kartotēku. VDK štata un ārštata darbiniekiem (tātad, arī aģentiem) ar likumu tika noteikta virkne amata ierobežojumu – tie nedrīkstēja (un joprojām nedrīkst) būt vēlētos amatos, valsts ierēdniecībā u.c. 1994. gada maijs šokēja ar pirmo publisko grēksūdzi – sadarbībā ar VDK atzinās ārlietu ministrs, agrākais ārsts un zinātnieks Georgs Andrejevs. Ir nojaušams, ka aģentu sarakstos var būt vēl virkne politiķu, sabiedrisku darbinieku un elites inteliģentu. Taču kopš 1990.gadiem sensitīvo VDK dokumentu statuss vēl arvien nav atrisināts, un karstas diskusijas raisa galvenais jautājums – vai aģentu sarakstus publicēt vai ne? Jau trīs Saeimas šo dilemmu kā futbola bumbu paspērušas uz priekšu nākamajiem politiķiem. Jau četrus gadus VDK dokumentus pēta īpaši izveidota zinātnieku komisija, un var nojaust, ka tās ieteikums politiķiem būs – aģentu vārdi ir jāpublisko. Vai tas tiešām būs taisnīgi? Vai nesis sabiedrībai attīrīšanos? Uz šiem jautājumiem skaidru atbilžu nav.	https://replay.lsm.lv/lv/ieraksts/ltv/130307/atslegas-vdk-agentu-kartoteka-jeb-ta-sauktie-cekas-maisi-ko-isti-ar-tiem-iesakt	Par Atmodu un VDK ietekmi tajā tapusi arī dokumentālā filma: https://replay.lsm.lv/lv/ieraksts/ltv/178749/ltv-dokumentala-filma-atmodas-labirinta-1-dala ; https://replay.lsm.lv/lv/ieraksts/ltv/178881/ltv-dokumentala-filma-atmodas-labirinta-2-dala

4/9/20	10:45	15min	Atslēgas	18	Vidusskola	1934. gada 15. maija apvērsums un Alberts Kviesis	1934. gada 15. maija apvērsums. Vēsturisks notikumu pagrieziena punkts, ko vēl šodien vērtē diametrāli pretēji – gan kā sākumu valsts uzplaukumam, gan kā priekšvēstnesi valsts bojāejai. Galvenā apvērsuma atslēgas figūra, protams, bija Kārlis Ulmanis, tā laika Ministru prezidents un vēlāk – pašpasludinātais Valsts prezidents. Istenojot valsts apvērsumu naktī no 1934. gada 15. uz 16. maiju, jaunais diktators izbeidza demokrātijas pastāvēšanu Latvijā, kaut arī vēl pirms neilga laika bija viens no tās pamatu licējiem. Taču bija kāds vīrs, kura spēkos būtu bijis pagriezt vēstures atslēgu uz citu pusi. Vīrs, kurš tautai bija zvērējis turēt svētu Latvijas Satversmi un likumus. Taču to nedarīja. Apvērsuma naktī un vēl divus gadus pēc tā Valsts prezidents bija Alberts Kviesis. Lai arī nebija iesaistīts apvērsuma veikšanā, viņš tam nekādi nepretojās, kā arī pēc tā turpināja pildīt prezidenta pienākumus un parakstīt K. Ulmaņa autoratīvā režīma laikā izdotos likumus līdz pat sava amata termiņa beigām 1936. gadā. Nulles prezidents, kā viņu vērtē vēsturnieki. Bet bija vēl ļaunāk par nulli. Atslēgu stāsts – par Kvieša «mugurkaula likumiem» ne tikai Ulmaņa, bet arī nacistu varas laikā. Šis ir pamācošs stāsts arī mūsdienām.	https://replay.lsm.lv/lv/ieraksts/ltv/130932/atslegas-1934-gada-15-maija-apversons
--------	-------	-------	----------	----	------------	---	--	---